

YTRING

KONTAKT OSS PÅ:
Telefon: 77 62 35 52 - E-post: leser@nordlys.no

- Debattinnlegg honoreres ikke.
- Nordlys forbeholder seg retten til å forkorte innsendte innlegg/ manuskripter.
- Nordlys betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form.
- Innlegg må ha navn, adresse, tlf.nr. der innsender kan nås på dagtid og evt. e-post-adresse.
- Innlegg returneres vanligvis ikke.
- Lange innlegg som har stått på trykk i andre aviser, kan ikke uten videre påregnes trykket i Nordlys.
- Skriv kort, det øker sjansen for å få innlegget trykket.
- Ingen innlegg kan være over 5000 tegn inkl. mellomrom.

OL i Tromsø

Vi fikk VM i Oslo og hele kongeriket jublet.
Vi fikk OL på Lillehammer og vi var stolte alle sammen.
Vi fikk VM i Trondheim og hele nasjonen applauderte.
Vi fikk VM i Oslo og vi takket og bukket.

Idretten har valgt Tromsø som OL-by.
Da fikk pipa en annen låt kan du tru.
Godt anført av media har vi søringer og trøndere
latt misunnelsen renne av oss i strie strømmer.

I kampen om selve livet ser det ut som om kvinnene har valgt smarteste strategi – noe mer forebyggende sykefravær fra jobben.

Lettere syk, men lever lengst

Av Maria Almlie, KUN senter for kunnskap og likestilling, Nordfold

Nordlys opplyste onsdag 24. september hvordan sykefraværet har økt i 2008 under overskriften *Kvinner er mest syke*. Dette er en sannhet med modifikasjoner ettersom kvinner ikke bare lever lenger enn menn, men de har også lettere sykdommer.

Tallene i notisen var hentet fra en pressemelding fra NAV Troms, og viser unektelig hvordan forskjellene i sykefravær mellom kjønnene i Troms er stor, med kvinners 9,3 prosent mot menns 5,2 prosent i 2. kvartal i år. Det er imidlertid grunn til å se bak disse tallene, som sannsynligvis får enhver arbeidsgiver til å kjønnskvote i menns favør.

Av onsdagens notis i Nordlys kan man forstå kvinner som et biologisk svakere kjønn enn menn. Er de fra naturens side disponert for flere sykdommer og dermed annenrangs arbeidskraft?

Survival of the fittest

Slik er det naturligvis ikke. Noe av kvinners høye fravær kan komme av det flere anser som en kvinnelig egenskap; lavere terskel for å melde fra om sine plager og lettere aksept for sin rolle som syk enn menn. Når menn omsider tar symptomer på alvor, er det ofte for sent.

I det siste har vi sett hvordan dette har ført til en egen prostatakreftaksjon med det håpløse navnet «Pass på mannen din». Ifølge tallene fra NAV skulle en tro kvinner hadde mer enn nok med å føle på egne symptomer, om de ikke skulle pådra seg psykiske lidelser ved å bekymre seg for mannens helse i tillegg. Som en kommentator skrev i en annen avis burde kanskje heller puppefikserte menn inviteres til å passe på elskerens sin gjennom

LEVEALDER: Kvinners antatt større varsomhet for egen sykdom ser ut til å redde liv, og får deres gjennomsnittlige levealder til å ligge cirka 5,5 år høyere enn menns. Foto: Torgrim Rath Olsen

en ny brystkreftaksjon.

Poenget er at kvinners antatt større varsomhet for egen sykdom ser ut til å redde liv, og får deres gjennomsnittlige levealder til å ligge cirka 5,5 år høyere enn menns (81,4 år for kvinner mot 76,0 år for menn i 2000, ifølge SSB). Darwins teori om den sterkeste rett går ut på at de sterkeste individene finner de beste metodene for overlevelse. Så i kampen om

selve livet ser det ut som om kvinnene har valgt smarteste strategi – noe mer forebyggende sykefravær fra jobben.

Sammenlignbare syketall?

Så er det heller ikke slik at man uten videre kan sammenligne menns og kvinners sykefravær, uten samtidig å se hva de «værer fra». Norge har et av de mest kjønnsdelte arbeidsmarkedene i Europa, hvor fler-

tallet kvinner finnes i helsevesen, skole og varehandel, mens menn flest arbeider innenfor industri, bygg og anlegg, og transport. Om man bryter ned tallene, slår kjønnsforskjeller i helse begge veier og avhenger av yrke, alder og sykdomsbilde, (SSBs Arbeidsmiljøundersøkelse 2000).

Videre har kvinner og menn gjerne forskjellig arbeidsinn-

hold, selv innenfor samme yrke. Langt flere menn enn kvinner er eksemplvis ledere også i de kvinnelederte yrkene – hvilket i mange tilfeller ikke innebærer så tunge løft.

Manglende tilrettelegging

Sykefraværet kan heller ikke sammenlignes uten å se på forhold rundt yrkesdeltakelsen. SSBs levekårsundersøkelser har vist at kvinner bruker langt mer tid enn menn på husarbeid og omsorgsoppgaver, også etter sitt inntog i yrkeslivet. Når vi vet hvor kvinner flest arbeider, innebærer det at mange belastningsskader kan komme av at de utfører samme type arbeid på jobb som hjemme.

Kjønnsforskjeller i sykefravær dreier seg mye om tilrettelegging på arbeidsplassen, og SSBs levekårsundersøkelse 2002 viser at blant personer med nedsatt arbeidsevne er det nettopp flere kvinner enn menn som ikke får tilrettelagt arbeidsplass ved behov. Graviditet kan eksemplvis forklare cirka 67 prosent av kjønnsforskjellene i sykefravær i alderen 20-34 år.

Hemmelig aksjon?

Til slutt kan man spørre: Når kvinners gjennomsnittlige lønn i 2007 lå på 86,5 prosent av menns, (heltidsansatte, alle yrker totalt – tall fra SSB) er det kanskje litt lettere å velge å legge seg syk hjemme? Kanskje det hele nettopp er en hemmelig aksjon fra kvinnenes side? «Vi begynner ikke å arbeide på «ordentlig» før vi blir behandlet ordentlig?»

Arbeidsgivere burde i alle fall ikke la seg skremme av Nordlys' overskrift. Ikke bare lever kvinnene lengst – de er også den uunnværlige grupperingen med mest kompetanse/høyest utdanningsnivå i Norge i dag.

Sp krever storsatsing på reiseliv

Av Johan Petter Røssvoll, leder Nordland Senterparti, Jan-Ole Buljo, leder Finnmark Senterparti og Irene Lange Nordahl, 1. nestleder i Troms Senterparti og medlem av Landsdelsutvalgets reiselivsutvalg

Nordland Senterparti, Troms Senterparti og Finnmark Senterparti krever at regjeringen satser betydelige midler til det nye reiselivsselskapet i nord i statsbudsjett for 2009. Vi har særlige forventninger til bevilgninger over kommunaldepartementets budsjett, og til

Senterpartiet i regjering.

Tidligere kommunalminister og leder i Senterpartiet, Ås- laug Haga, sa sist høst at staten vil bidra økonomisk for å få etablert et felles nordnorsk reiselivsselskap, dersom landsdelen ble enig om organisering. Hensikten er å utnytte det store potensialet for vekst innen reiselivet i nord, og målet er å skape 5000 nye arbeidsplasser innen reiseliv.

Landsdelen har tatt oppdraget på alvor, og i mai leverte landsdelsutvalgets reiselivsutvalg sin innstilling om å lage

et nytt nordnorsk reiselivsselskap, som skal stå for profilmarkedsføring av Nord-Norge som reisemål i utlandet. Landsdelsutvalget fulgte opp med et enstemmig vedtak i saken.

Landsdelsutfordringen er å legge til rette for og skaffe flere turister til denne landsdelen, og dermed økt lønnsomhet for reiselivsnæringen og Nord-Norge generelt. Det største potensialet for vekst er det utenlandske markedet, der vi foreløpig bare har hentet ut en liten andel. Det nye selskapet

skal drive profilmarkedsføring overfor de viktigste markedene i utlandet, jobbe med relevante distribusjonskanaler, samt etablere et prosjekt knyttet til etablering av et flyruteutviklingsfond for å få flere direkteruter fra utlandet til Nord-Norge.

For å lykkes i denne store reiselivssatsingen krever Nordland Sp, Troms Sp og Finnmark Sp at regjeringen og fylkeskommunene i nord følger opp med konkrete bevilgninger. Det er nå vi har den store muligheten til virkelig å løfte

satsingen på reiseliv, og her må det leveres! Det er på tide å gå fra ord til handling, og vi har klare forventninger til både regjeringen og fylkene i nord om at de nå følger opp århundrets mulighet for reiselivet i nord. Regjeringen har satt av ti millioner kroner i statsbudsjettet for 2008, og Nordland Sp, Troms Sp og Finnmark Sp forventer et betydelig større beløp i statsbudsjettet for 2009.